

LJUNGBY
KOMMUN

www.skola.ljungby.se

Kvalitetsarbete 2017/4

Elevernas ansvar och inflytande.

Utveckling och lärande (förskola)

2017-12-15

Ansvariga för sammanställningen:

Hans Holmqvist, Jenny Wikby, Kajsa Åkesson, Elisabet Larsson

KVALITETSARBETE 2017-4

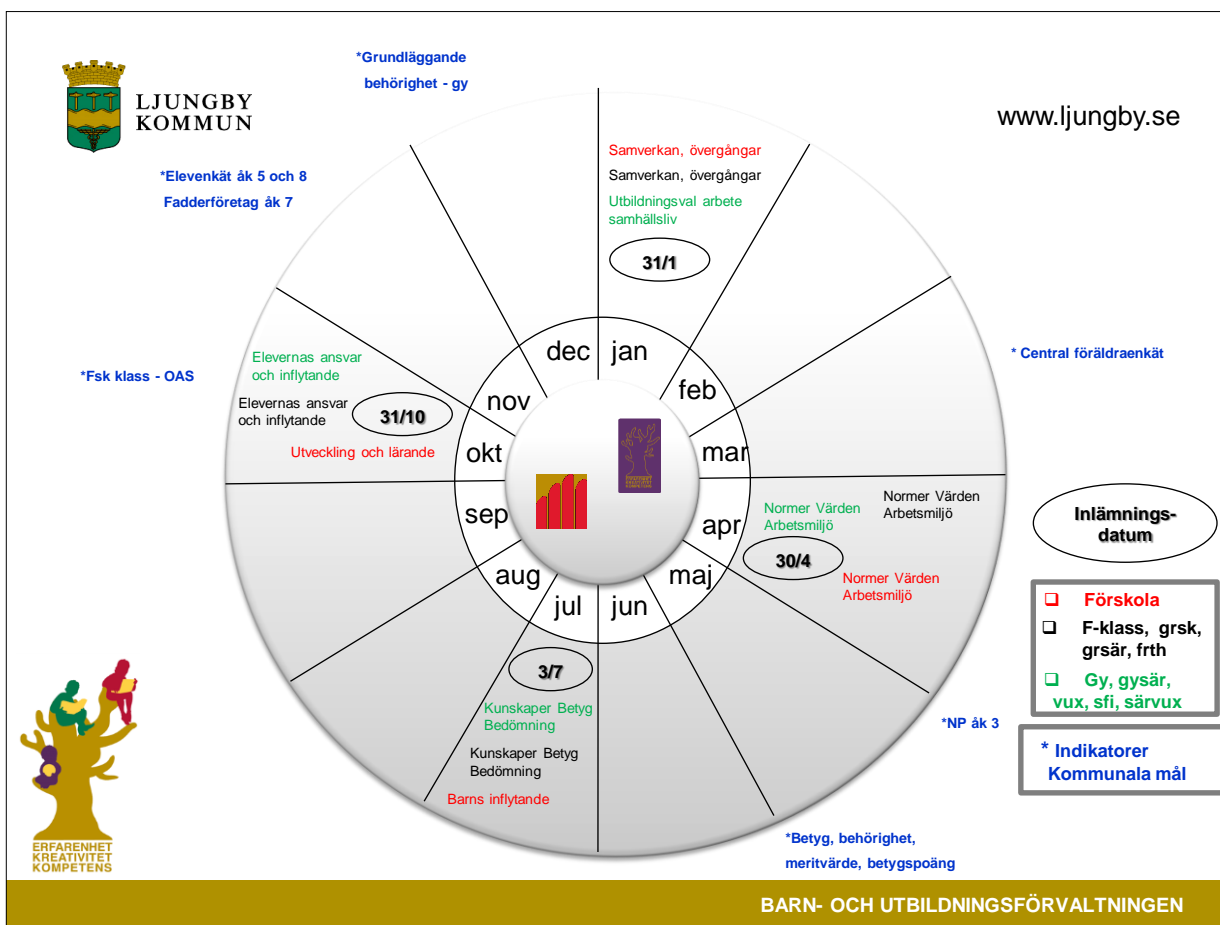
Inledning

Under 2014 revideras det systematiska kvalitetsarbetet inom barn- och utbildningsnämndens verksamhetsområden. Årshjulet för kvalitetsarbetet utvecklas och innefattar nu även de kommunala målen.

Sammanställning inom respektive område och verksamhet baseras på det material som varje enhet lämnar in till förvaltningen. Redovisning sker på blankett framtagen centralt.

Som del i underlaget använder flera av enheterna Skolverkets BRUK-material, där medarbetare diskuterar kriterier för måluppfyllelse.

Årshjul för systematiskt kvalitetsarbete:

Mål och lagkrav

Aktuella mål:

Förskolan

Utveckling och lärande

Gymnasieskola, gymnasiesär, VUX, SFI samt sårvux, förskoleklass, grundskola, grundsårskola, fritidshem:

Elevernas ansvar och inflytande

Dessa områden gäller för period 2017-4. Enheterna väljer ett eller ett par mål i styrdokumentet. Redovisning sker på centralt framtagen blankett. I rapporten redovisas varje verksamhet för sig.

Barn- och utbildningskontoret

Systematiskt kvalitetsarbete

Verksamhet:

- förskola   grundskola   förskoleklass
- fritidshem
- grundsärskola   gymnasieskola   gymnasiesärskola
- kommunal vuxenutbildning   särskild utbildning för vuxna
- utbildning i svenska för invandrare.

Mål enligt centralt årshjul: Utveckling och lärande

Enhetens namn: Sammanfattning förskola

Åtgärder och uppnått resultat sedan senaste redovisningen

1. Använd resultatet från OAS för analys och åtgärder på förskolan.
Ansvarig: Förskolechef och Elevhälsa

Specialpedagog från elevhälsan har haft en genomgång av OAS:en innehåll vid ett möte med förskolecheferna under hösten. Förskolecheferna har fått en sammanfattning av resultaten för respektive enhet.

2. Fortsatt utveckling av språklig medvetenhet, som är vetenskaplig och evidensbaserad. Ansvarig förskolechef

En Språkplan har utarbetats och testas på några förskolor. Språkplanen ska utvärderas och vid behov revideras under våren 2018 för att sedan användas på kommunens samtliga förskolor.

Målformulering utifrån övergripande mål enligt läroplan

2.2 UTVECKLING OCH LÄRANDE

Förskolans verksamhet ska präglas av en pedagogik där omvårdnad, omsorg, fostran och lärande bildar en helhet. Verksamheten ska genomföras så att den stimulerar och utmanar barnets utveckling och lärande. Miljön ska vara öppen, innehållsrik och inbjudande. Verksamheten ska främja leken, kreativiteten och det lustfyllda lärandet samt ta till vara och stärka barnets intresse för att lära och erövra nya erfarenheter, kunskaper och färdigheter.

Verksamheten ska bidra till att barnen utvecklar en förståelse för sig själva och sin omvärld. Utforskande, nyfikenhet och lust att lära ska utgöra grunden för förskolans verksamhet. Den ska utgå ifrån barnens erfarenheter, intressen, behov och åsikter. Flödet av barnens tankar och idéer ska tas till vara för att skapa mångfald i lärandet.

Vad/Hur gör vi?

Arbetet med språklig medvetenhet på förskolorna har under året varit i fokus. Några förskolor använder Bornholmsmodellen, TRAS är ett annat instrument som används för att följa barns språkutveckling. På förskolor där många barn har ett annat modersmål använder man sig av bildstöd, flanosagor, rörelselekar och aktivitetstavlor.

Barnen delas ofta in i mindre grupper där samtalet uppmuntras och de "tränas" att berätta och lyssna på varandra, det ger också förutsättningar att träna samarbete, turtagning och socialt samspel. Personalen försöker att vara lyhörda och fånga barnens tankar och idéer.

Nuläge/Resultat

Förskolorna arbetar utifrån läroplanens mål. Bristen på vikarier med utbildning gör att det man planerat ibland måste ändras eller flyttas fram. Medvetenhet om vikten av språklig stimulans har ökat hos alla.

Analys av resultatet

Framgångsfaktorer i arbetet är personalens lyhördhet för det barnen har att berätta samt att tiden finns för att lyssna. Fortsatt arbete med alla barns språkutveckling måste vara i fokus.

Åtgärder för framtiden (max två punkter)

Fortsatt arbete med alla barns språkutveckling måste vara i fokus.

Språkplan utvärderas och gäller för alla förskolor i Ljungby kommun.

Barn- och utbildningskontoret

Systematiskt kvalitetsarbete

Verksamhet:

☐ förskola	☐ grundskola	☐ förskoleklass ☒ fritidshem
☐ grundsärskola	☐ gymnasieskola	☐ gymnasiesärskola
☐ kommunal vuxenutbildning	☐ särskild utbildning för vuxna	
☐ utbildning i svenska för invandrare.		

Mål enligt centralt årshjul: Elevers ansvar och inflytande

Enhetens namn: Sammanfattning fritidshem

Åtgärder och uppnått resultat sedan senaste redovisningen

Fortsatt utveckling av fritidsråd på alla fritidshemsavdelningar. Ansvariga är fritidshemspersonal.
Synliggöra mål och syfte med aktiviteter för eleverna. Ansvariga är fritidshempersonal

Målformulering utifrån övergripande mål enligt läroplan

De demokratiska principerna att kunna påverka, ta ansvar och vara delaktig ska omfatta alla elever. Elever ska ges inflytande över utbildningen. De ska fortlöpande stimuleras att ta aktiv del i arbetet med att vidareutveckla utbildningen och hållas informerade i frågor som rör dem. Informatioen och formerna för eleverna inflytande ska anpassas efter deras ålder och mognad. Eleverna ska alltid ha möjlighet att ta initiativ till frågor som skall behandlas inom ramen för deras inflytande över utbildningen.

Vad/Hur gör vi?

På vissa avdelningar bestämmer fritidsrådet (barnen) enligt demokratiska principer vad/vilka aktiviteter som ska erbjudas utifrån de förslag och idéer som lämnats i en förslagslåda på fritidshemmet. Vid enskilda samtal eller på samlingar kan barnen lämna förslag på aktiviteter. Personalen är flexibla och försöker i möjligaste mån anpassa sig efter barnens önskemål.

Nuläge/Resultat

Barnens idéer tas tillvara och de inspirerar varandra i skapande aktiviteter och problemlösning. Aktiviteter som barn och personal planerar gemensamt gör att gemenskap och samhörighet skapas. Något fritids arbetar med kompisteman där barnen lär sig ansvarstagande både för varandra och den gemensamma arbetsmiljön.

Aktivitetsboden på Åbyskolan är välbesökt.

Några fritidshem tar upp att en förlängning av skoldagen har medfört att tiden för eget inflytande har minskat.

Analys av resultatet

Fritidshemmen upplever att de har ett positivt klimat i sina verksamheter. Det aktiviteter som barnen föreslagit, planerat och utfört tillsammans har resulterat i en större gemenskap. Utmaningen är att arbeta med den ovilja som ibland finns hos några elever att delta i styrda aktiviteter.

Åtgärder för framtiden (max två punkter)

Alla elever erbjuds styrda aktiviteter på rasterna.

Systematiskt kvalitetsarbete

Verksamhet:

- förskola   grundskola   förskoleklass
fritidshem
- grundsärskola   gymnasieskola   gymnasiesärskola
- kommunal vuxenutbildning   särskild utbildning för vuxna
- utbildning i svenska för invandrare.

Mål enligt centralt årshjul: Elevers ansvar och inflytande

Enhetens namn: Sammanfattning förskoleklass

Nedan följer ett exempel på hur Agunnarydsskolan har arbetat med området.

Förvaltningsspecifika åtgärder sedan senaste redovisningen:

1. Utveckla klassrådet.
2. Utveckla arbets sätt för ökat elevinflytande och elevansvar.

1. Vi skulle utveckla klassrådet i förskoleklassen och det har vi gjort. Där får eleverna komma med synpunkter om det är något de tycker behövs lyftas i elevrådet. De har kommit med många bra förslag. Vi skickar en elev till att vara med på elevrådet och föra fram förskoleklassens åsikter och önskingar. Då får eleverna en inblick i hur en styrelse fungerar och de blir även medvetna om att deras önskemål och åsikter faktiskt tas upp och diskuteras. När vi sedan får protokollet från elevrådet tittar vi igenom det tillsammans och diskuterar det som står där. De får även se hur ett protokoll är uppbyggt.

2. Vi arbetar vidare med att öka elevinflytande och elevansvar. Eleverna får inflytande i undervisning genom att deras intressen tas tillvara och vi lär oss om sådant de själva är intresserade av. De får även ibland vara med och påverka hur dagen ska se ut. De ansvarar över att hålla ordning på sina egna saker och idrottskläder.

Enhetens egen åtgärd från föregående redovisning:

1. Det var att utveckla klassrådet, se ovan hur vi arbetat.

Ett annat exempel på hur man arbetat är från Åbyskolans förskoleklass:

Förskoleklassens elever deltar i skolans elevråd. Under hösten 2017 har vi börjat med klassråd i förskoleklassen. Under hösten har vi också startat upp en aktivitetsbod med uteleksaker där eleverna kan låna saker med ett "lånekort". Vi delger föräldrarna alltmer information genom Fronter vilket fungerar till viss del. Några föräldrar har haft svårt att få inloggningen att funka, andra har synpunkter på att det inte fungerar bra med Fronter i mobilen.

Åtgärder och uppnått resultat sedan senaste redovisningen

Målformulering utifrån övergripande mål enligt läroplan

1. Enligt Lgr11 (s. 21) ska eleverna i förskoleklassen ges förutsättningar att utveckla sin förmåga att:
  - skapa och upprätthålla goda relationer samt samarbeta utifrån ett demokratiskt och empatiskt förhållningssätt.
2. "I undervisningen ska eleverna också ges möjlighet att utveckla förtroendet med demokratiska principer, arbetssätt och processer genom att de får vara delaktiga, utöva inflytande och ta ansvar i verksamheten. Därigenom ska eleverna ges förutsättningar att utveckla tilltro till sig själva samt sin förmåga att samarbeta och att hantera konflikter på ett konstruktivt sätt" (Lgr 11, kap.3).
3. "Varje elev utövar ett allt större inflytande över sin utbildning och det inre arbetet i skolan." (Lgr 11)
4. "att eleverna ges möjlighet till inflytande över vår verksamhet, får delta i demokratiska processer, tar ansvar för vad de säger och gör och lär sig att ta praktiskt ansvar."
5. Elever skall succesivt utöva ett allt större inflytande över sin utbildning och det inre arbetet i skolan (Lgr11 s.15)

Vad/Hur gör vi?

1. Vi har gemensamt, eleverna och pedagog arbetat fram trivselregler som gäller i förskoleklassen. Eleverna har fått skriva under dem som ett tecken på att de godkänner dem. Skulle det hända något i klassen kan vi gå tillbaka och titta på dem. Vad var det nu vi hade kommit överens om?
Vi läser kompisböcker där det tas upp hur man kan/ska uppträda i olika situationer och hantera olika känslor. Sedan har vi en diskussion om boken vi läst och eleverna får reflektera till sig själva. Till exempel hur kan man göra när man blir arg för att göra av med sin ilska på ett bra sätt.
2. Vi startar upp klassråd denna termin ht17. Vi delar in klassen i smågrupper där de får diskutera efter ett särskilt sedan tidigare bestämt ämne. Därefter redovisar grupperna för varandra vad de kommit fram till. Resultatet av diskussionerna leder eventuellt till beslut om förändringar.
När eleverna kommer med önskemål om ex. arbetssätt tillmötesgår vi dem så mycket som möjligt.
3. Eleverna har klassråd 1 ggr/månad innan elevrådets möte. De har med sig punkter från klassrådet. Med sig tillbaka har de ett protokoll, som går igenom.
4. Eleverna har möjligheter till inflytande genom både klassråd och elevråd, samt i demokratiska beslut i det dagliga arbetet. Många elever behöver träna mer på att ta ansvar både för sina saker och viktiga info-papper. Flera elever behöver också träna

på att kunna acceptera gemensamma beslut.

5. Vi arbetar aktivt med att motivera våra elever och förklara varför vi gör det vi gör på våra lektioner. Vi ser på inläring som en process, och som ett steg i denna process vid varje genomgång pratar vi om varför vi går igenom olika saker. Varje sådant tillfälle bidrar till att eleverna utvecklar medvetenhet om sitt eget lärande. Vi fångar upp elevernas intressen i vår undervisning, och utgår ifrån vad eleverna tar upp och på så sätt får eleverna inflytande över sin egen inläring. Vi låter eleverna pröva olika arbetssätt och arbetsformer (utematte, digitala verktyg, enskilt och i grupp mm).

Idag har vi samling i gruppen och på den brukar vi ta upp frågor om vad som diskuterades på elevrådet på skolan och andra ämnen som berör eleverna. Dessa samlingar förekommer regelbundet och vi använder de rätta begreppen såsom klassråd, elevråd mm.

Med start under föregående läsåret har vi arbetat medvetet för att variera våra arbetsformer och våra arbetssätt. Vi har bl.a. infört "utematte". Vidare växlar vi mellan helklass, enskilt arbete och arbete i grupp. Läslyftet har också bidragit till att vi vågar prova nya arbetssätt

Nuläge/Resultat

1. Vi arbetar hela tiden med att eleverna ska fungera bra ihop och ha en förståelse för att vi alla är olika och bra på olika saker. Att alla människor är lika mycket värda även om de är olika. Vi har bland annat en bok som vi läser som heter Stjärnfamiljer och handlar om alla olika konstellationer som en familj kan ha. Vi läser även andra böcker som tar upp hur man är en bra kompis.

2. Vi har inte haft några klassråd tidigare men däremot diskuterar vi ofta och pratar om att vi kan ha olika åsikter.
Vi röstar ofta i demokratisk ordning fram olika önskemål.

3. Eleverna vet inte vad ett klassråd är. De förstår inte syftet.

4. Eleverna har möjligheter till inflytande genom både klassråd och elevråd, samt i demokratiska beslut i det dagliga arbetet. Många elever behöver träna mer på att ta ansvar både för sina saker och viktiga info-papper. Flera elever behöver också träna på att kunna acceptera gemensamma beslut.

5. Vi genomförde BRUK-enkät med frågor om elevernas ansvar och inflytande område 2 Normer, värden och inflytande.

Vi är fyra i vårt arbetslag och arbetar nära varandra så våra svar skiljer sig inte markant från varandra. De små skillnaderna som finns kan förklaras med hur vi uppfattade svarsalternativen. Överlagt arbetar vi med att eleverna får ökat inflytande över sin utbildning och vi ger dem möjligheter till samtal i vilka de får ge uttryck för sina uppfattningar. Vi lyssnar på våra elever och förbereder dem för delaktighet och medansvar och vi arbetar för att våra elever ska vilja ta ansvar över den sociala, kulturella och fysiska skolmiljön. Vi låter eleverna medverka i planering och utvärdering av den dagliga undervisningen. Vi uppmuntrar elever att delta i olika

samråd och att våga framföra sin åsikt.

Analys av resultatet

1. Vi behöver hela tiden kontinuerligt arbeta med värdegrunden och hur vi ska vara mot varandra. Eleverna behöver även lära sig att sätta sig in i andra människors känslor. Hur skulle jag känt/reagerat om någon gjorde så mot mig?
2. Eleverna är redan bekanta med röstning i demokratisk ordning.
3. Eleverna kommer precis från förskolan och är inte vana vid råd. De är inte vana att tycka i grupp eller föra fram gemensamma åsikter.
4. Förutsättningar hos enskilda elever samt gruppens storlek (29 elever) påverkar resultatet. Möjligheterna till inflytande har ökat genom både klassråd och elevråd.
5. Vi fortsätter vårt arbete med elevernas ansvar och inflytande i form av klassråd. Vi använder korrekta begrepp t.ex klassråd, elevråd mm. Vi fortsätter att arbeta med varierande arbetsformer/arbetssätt och hämtar inspiration i läslýftet.

Åtgärder för framtiden (max två punkter)

Alla förskoleklasser har klassråd.

Barn- och utbildningskontoret

Systematiskt kvalitetsarbete

Verksamhet:

- förskola   grundskola   förskoleklass
fritidshem
- grundsärskola   gymnasieskola   gymnasiesärskola
- kommunal vuxenutbildning   särskild utbildning för vuxna
- utbildning i svenska för invandrare.

Mål enligt centralt årshjul: Elevernas ansvar och inflytande

Enhetens namn: Sammanfattning grundskolan

Åtgärder och uppnått resultat sedan senaste redovisningen

- * **Arbeta fram en utvecklingsplan för elevernas ansvar och inflytande.**
Planen ska innehålla fungerande former och metoder när det gäller:
Synliggörandet av inflytande, ansvar, demokratiska arbetsformer och beslutsfattning.
Delaktighet i planering, bedömning och utvärdering. Ansvarig rektor.
* Fortsatt användarvänlig utveckling av Fronter. Ansvarig förvaltningen.

Målformulering utifrån övergripande mål enligt läroplan

Läroplansmål att uppnå är eleverna tar ett personligt ansvar för sina studier och sin arbetsmiljö, succesivt utövar ett allt större inflytande över sin utbildning och det inre arbetet i skolan, har kunskap om demokratins grunder.

Vad/Hur gör vi?

Förvaltningen ser att enheterna har ett aktivt arbete med att förbättra elevinflytandet. Positivt är att även modersmålsenheten har ett dokumenterat aktivt arbete.

(Fokusområde nyanländas lärande)

Några exempel på arbetet från enheterna är:

Två enheter har med gott resultat fokuserat på det formella elevinflytandet med

klassråd och elevråd. Två andra enheter har arbetat med regler och konsekvenstrappa enligt skollagen.

En enhet har med gott resultat fokuserat på att varje elev succesivt utövar ett allt större inflytande över sin utbildning. Metoden för att få fram resultatet har varit BRUK från Skolverket. Eleverna medverkar i planering och genomförande av undervisningen och får möjlighet att systematiskt reflektera över sitt lärande.

Nuläge/Resultat

Grundskolan har under lång tid jobbat med det formella inflytandet. Alla enheter jobbar med det informella inflytandet i form att ta ansvar för sitt eget lärande.

Analys av resultatet

Vi behöver utveckla det informella inflytandet.

Åtgärder för framtiden (max två punkter)

Att fortsätta arbetet med att göra målen för undervisningen konkreta och tydliga för eleverna i t ex pedagogiska planeringar.

Eleverna medverkar i planering och genomförande av undervisningen och får möjlighet att systematiskt reflektera över sitt lärande. Kompetenshöjande insatser genomförs för att främja samsyn i arbetslag och skolledarteam.

(Fokusområden: formativ likvärdig bedömning och pedagogiskt ledarskap)

Systematiskt kvalitetsarbete

Verksamhet:

- förskola   grundskola   förskoleklass
fritidshem
- grundsärskola   gymnasieskola   gymnasiesärskola
- kommunal vuxenutbildning   särskild utbildning för vuxna
- utbildning i svenska för invandrare

Mål enligt centralt årshjul: Elevernas ansvar och inflytande

Enhetens namn: Kungshögsskolan 1, rektor Carina Karlsson och
Kungshögsskolan 2, rektor Petra Skogsborn

Åtgärder och uppnått resultat sedan senaste redovisningen

Målformulering grundsärskolan

”Att eleverna blir medvetna om att de kan göra egna val för att påverka sitt eget lärande”

Åtgärder grundsärskolan:

- Filma eleverna före och efter ett påbörjat arbetsområde/aktivitet. Filmerna används för att tillsammans med eleverna reflektera över lärande och utveckling och göra dem medvetna om deras lärande och hur deras val påverkar lärandet.

Resultat:

Det har varit svårt i vissa grupper att använda sig av filmning, men vi har använt andra sätt t ex taktila föremål, bilder, skrivande och samtal. Detta för att göra eleverna medvetna om sitt ansvar och inflytande över sitt eget lärande.

Eleverna har efter sin förmåga gjort några egna val, men de flesta är inte medvetna om att de kan påverka sin inläring genom olika val. Eleverna kan göra egna val, men är inte medvetna om att det påverkar deras eget lärande.

Analys av resultatet

Vi behöver ytterligare medvetandegöra eleverna om att de kan göra egna val och att påtala att de lär sig. Eleverna behöver bli medvetna om att de kan göra val som påverkar lärandet. Genom att filma eleverna i inläringssituationer och sedan tillsammans med eleven titta på vad hen lärt sig får eleven en upplevelse av att/vad hen lärt sig.

Några har inte haft tillräckligt med tid för att filma och inte några rutiner för filmandet.

Metoden för att nå målet har varit för snäv, det finns andra metoder som några har använt

istället. T.ex. taktila föremål, bilder, skrift och samtal, vilket har fungerat lika bra.

Ny målformulering utifrån övergripande mål enligt läroplan

Övergripande mål enligt läroplan;

"Varje elev utövar successivt ett allt större inflytande över sin utbildning och det inre arbetet i skolan"

"Att eleverna utifrån ålder och mognad utövar ett allt större inflytande över sin utbildning"

Vad/Hur gör vi? Nuläge.

Skolans regler

Klassråd

Mentorstid

Utvecklingssamtal

Vad ska vi lära oss idag och varför

Åtgärder för framtiden (max två punkter)

- Efter elevernas ålder och mognad arbetar vi med elevernas medvetande om att de lär sig och att de kan påverka lärandet. Flera olika metoder används.

Barn- och utbildningskontoret

Systematiskt kvalitetsarbete

Verksamhet: Gymnasieskolan

- förskola   grundskola   förskoleklass
- fritidshem
- grundsärskola   gymnasieskola   gymnasiesärskola
- kommunal vuxenutbildning   särskild utbildning för vuxna
- utbildning i svenska för invandrare.

Mål enligt centralt årshjul: Elevers ansvar och inflytande

Enhetens namn: Sunnerbogymnasiet

Åtgärder och uppnått resultat sedan senaste redovisningen

Målformulering utifrån övergripande mål enligt läroplan

Skolans mål är att varje elev

- tar personligt ansvar för sina studier och sin arbetsmiljö,
- aktivt utövar inflytande över sin utbildning och det inre arbetet i skolan,
- utifrån kunskap om demokratins principer vidareutvecklar sin förmåga att arbeta i demokratiska former,
- utvecklar sin vilja att aktivt bidra till en fördjupad demokrati i arbetsliv och samhällsliv
- stärker sin tilltro till den egna förmågan att själv och tillsammans med andra ta initiativ, ta ansvar och påverka sina villkor

Vad/Hur gör vi?

Vad/Hur gör vi?

Yrkesförberedande program

- Vi fortsätter att ge eleverna möjlighet och uppmuntran till stort inflytande och ansvar för sin egen studiesituation.
- Vi strävar efter att eleverna har förmåga att bemöta människor på ett yrkesmässigt sätt, kommunicerar med respekt för individens integritet och ge människor möjlighet till delaktighet och inflytande.
- Vi strävar efter att alla skall få göra APL inom det kunskapsområde som

har med programinriktningen att göra.

- Klassråd genomförs regelbundet
- Ordningsregler i respektive klass om bl.a. arbetsmiljö beslutas och diskuteras
- Vi uppmuntrar eleverna att räcka upp handen för att visa sin kunskap och dela den med klassen.
- Vi uppmuntrar till ett gott bemötande genom bl.a. visa omsorg om varandra och ta ansvar för att gruppen skall må bra.
- Vi arbetar med att klassen träffas och gör klassaktiviteter för att stärka gemenskapen i klassen.
- VO har stöd och karaktär i schemat för att eleverna skall få hjälp att uppnå godkända eller högre resultat.
- Vi har vid ett flertal tillfällen tagit hjälp av elevhälsoteamet för att stärka individen/gruppen och reda ut konflikter.
- Eleverna är delaktiga vid planering vid prov och arbetssätt.
- Vissa elever arbetar i nuläget i företagsform där de själva planerar sin undervisning utifrån några få förutbestämda faktorer.
- Eleverna på foron/mek ansvarar för resultaten gentemot kund och redovisningen av sitt arbetsresultat. Vid praktik undersöker eleverna själva utbudet av APL-platser.
- Ju mer ansvar eleven tar desto mer inflytande kan man låta dem få
- Genom samtal/diskussioner med elever kommer man gemensamt fram till om/vad som behöver repeteras
- Extra lektioner för att befästa kunskap erbjuds
- Variera examinationsform i samråd med elever
- Låta eleverna välja ämne vid arbeten.
- Lärare bjuder in och uppmuntrar till samtal och reflektioner i grupp och helklass
- Lärare markerar mot tecken på "översitteri" hos eleverna i klassrummet och i korridorerna som hämmar andra elevers inflytande över utbildningen
- Lärare säger till mot dåligt språkbruk.
- Förståelse för hur mobilanvändandet påverkar både elevens, gruppens och lärarens fokus och arbetsmiljö; vi ska alla skapa studiero tillsammans.

Högskoleförberedande program

- Fortsätta att träna eleverna i att tycka saker och bidra med input – bl a genom diskussioner, argumentationsövningar mm.
- Uppmuntra eleverna i att ha en åsikt (fördela ordet) – men minst lika viktigt är att de ska ta hänsyn till andras åsikter.
- Eleverna kan diskutera något i smågrupper först och låta eleverna föra anteckningar som de kan läsa upp.
- Vänta på att fler elever ska hinna räcka upp handen innan vi avkräver ett svar.
- Låta eleverna få vara med och planera lektioner/moment.
- Elevernas tränas i och uppmuntras till att ta mer eget ansvar ju äldre de blir. Kravet på eget ansvar ökar från åk 1 till åk 3. I åk 3 skriver de exempelvis gymnasiearbete, vilket de själva i stort är ansvariga för. Det arbetas fram genom en process som påbörjas i åk 1.
- Studieresa till Stockholm med besök på riksdagen ger dem insyn i det demokratiska arbetet på nationell nivå.

- Eleverna på SA-programmet har deltagit i och uttryckt synpunkter kring ett projekt om Ljungbys framtid.
- Lika-Olika-dagarna tränar dem i att ta ansvar för ett tolerant samhälle.
- Vi anpassar uppgifterna efter elevernas förmåga och efterhand ökas svårighetsgraden utifrån det centrala innehållet
- Studieteknik på mentorstid genomförs kontinuerligt för åk1 under hela höstterminen.
- Vissa elever genomför praktik där de själva söker upp ett företag och genomför praktiken enskilt, vilket utmanar och utvecklar deras självförtroende.
- Fjärde året på teknikprogrammet har en egen sal där de själva utformat arbetsplatserna. Eleverna har egna nycklar så att de kan förlägga egenstudier i salen. Stor del av utbildningen sker i projektform med stort eget ansvar.
- En demokratisk anda genomsyrar undervisningen vid t.ex. val av bok, redovisningsformer och tid för prov och inlämningar för att jämna ut elevernas arbetsbelastning.
- Vi uppmanar eleverna att utnyttja tiden vid t.ex. håltimmar för att diskutera och hjälpa varandra med studierna.
- Vi använder Fronter för att lägga upp material och läresekvenser för underlätta elevernas studier.

Individuella programmet

- Vi strävar efter skapa ett tillåtande och tillgänglig lärmiljö.
- Vi uppmuntrar och uppmärksammar elevers olika styrkor och frågeställningar.
- Återkommande diskussioner och samtal förs i samtliga grupper kring demokratiska begrepp.
- Arbeta aktivt med att skapa goda relationer i klassrummet för att känna trygghet och skapa arbetsro.
- Utgå från elevens mål och drivkraft.
- Infärgning , fånga upp om elever arbetar med något i ett annat ämne eller övrig information.

Nuläge/Resultat

Yrkesförberedande program

- Stöd och karaktär på VO – Som lärare har vi mer kontroll över eleverna och deras studiesituation, vilket har bidragit till att elevernas egenansvar har ökat.
- Elevhälsa – Stödet från dem gör att eleverna reflekterar över sitt eget handlande och dess betydelse för gruppens arbetsmiljö.
- Lämpligt material med sig till lektionen – Denna punkt måste arbetas vidare med då resultatet inte är tillfredsställande
- Eleverna är delaktiga vid planering vid prov och arbetssätt vilket gör att de bl.a. blir mindre stressade och kan planera sina studier på ett tydligare sätt.
- Vi hänvisar och uppmuntrar till eleverna till att ta hjälp av specialpedagog.
- Vi har några elever som inte valt vårt program och yrkesutgång utifrån eget intresse. Dessa elever är inte studiemotiverade och därmed finns inget eget ansvar eller viljan att påverka.
- BF upplever att programmet har fler elever som är resultatfokuserade och tar mer eget ansvar.

- På BF tydliggörs i åk1 programmets och inriktningens syfte och mål (ex. yrkesutgång, APL perioder, kursmål). Resultatet av tydligheten gör att vissa elever byter program då dessa elever är inte intresserade av programmets karaktär.

Högskoleförberedande program

- Nya elever i åk 1 behöver tränas i såväl delaktighet som ansvar. Arbetet måste påbörjas i åk1 och vidareutvecklas i åk 2 och 3.
- Vi ser en ökad frånvaro när eleverna kommer till åk 3 och blir myndiga och därmed sköter sin frånvarorapportering själva – ett negativt resultat avseende ansvar för sina studier.
- Vårt arbetssätt, med samstämmighet inom programarbetslaget samt våra förväntningar på eleverna leder fram till hög studiemoral.
- Genomförandet av praktiken ger eleverna ökat självförtroende.

Individuella programmet

- Organiseringen av programmet har funnits sina former efter den stora tillströmningen av elever under 2015-2016.
- Det är en utmaning att jobba med inflytande och delaktighet och ansvar för sina studier då många elever inte har uppehållstillstånd.

Analys av resultatet

Yrkesförberedande program

Arbetet med medinflytande och ansvar för studierna genomförs ständigt på alla program.

VO önskar betygsunderlag för att få fram statistik över hur stöd- och karaktärslektionerna har påverkat kunskapsutvecklingen samt elevernas synpunkter.

Elevhälsa – Stödet har delvis varit tillfredsställande men det behövs kontinuerligt och ambition att utvecklas till att bli mer preventivt.

Arbetet på Fordon som bedrivits har gett positiva resultat dock kräver APL arbetet mer resurser inför framtiden. Att försöka nå elever med olika arbetssätt har visat sig vara en stor utmaning för kollegiet men vi kan konstatera att det i olika grad har gett resultat.

Mekaniker skall fortsätta arbeta i arbetssättet PST.

Det finns inga direkta konsekvenser för elever som inte tar ansvar. Resultatet kan vara sämre betyg men de elever som inte tar ansvar bryr sig i regel inte så mycket om betyg.

En grundläggande förutsättning för att åstadkomma "elevinflytande och ansvar" är att eleven har valt programmet utifrån intresse och motivation

Eftersom vi tidigarelägger kursmoment ute i verksamheter får eleverna snabbare inblick i yrkesutgången och detta leder till motivation.

Högskoleförberedande program

Inflytande och ansvar för studier är ett ständigt pågående arbete och egentligen så behöver detta fortsätta med samma sätt för att eleverna ska förstå ett demokratiskt arbetssätt. Vi försöker också bredda synen på vad demokrati kan innebära genom

att använda det i många olika situationer – allt ifrån hur det fungerar i mer formella sammanhang (FN-rollspel och besök i riksdagen) till hur det kan användas mer informellt i mindre forum (grupparbeten). Eleverna tränas också i att ta mer ansvar för sina studier ju närmre studenten de kommer. Detta är ett led i att lära sig att ta bra beslut som gynnar individen men också gruppen i de fall man är flera i samma arbetsområde. Det här kan vara svårt för vissa elever som inte har fått bra strategier för hur man gör detta på ett bra sätt. Här måste vi som pedagoger vara mer uppmärksamma tidigt för att ge dem bra verktyg att jobba med.

Detsamma gäller kring arbetet med klassråd. Det är ett jättebra forum för eleverna att träna olika demokratiska arbetssätt. Men det kan vara svårt för dem att plötsligt få saker som de kan bestämma om. Därför hade det varit bra att klassråden blir mer uppstyrda så att eleverna vet vad som förväntas diskuteras under en given period. Då blir det tydligare vad målet är. Eleverna får också se att saker som de lyfter och diskuterar tas på allvar. Viktigt är givetvis att det återkopplas på något sätt till eleverna. Att alla klasser har givna frågor under en period att diskutera leder också till att arbetet för elevrådet blir lättare då de får en mer samlad bild om vad skolans elever faktiskt vill. Vi tror att två klassråd per termin skulle kunna vara lagom. Att ha klassråd för frekvent kan leda till att det görs lite slentrianmässigt och blir inte så viktigt och då finns det risk för att den demokratiska processen urholkas.

Vi ser att många elever får ökad frånvaro i åk 3 i och med att de blir myndiga. Det resulterar oftast också i sämre betyg och fler underkända betyg. Vi skulle behöva göra en åtstramning generellt på skolan för att komma åt detta, exempelvis snabbare utredningar och rapportering till CSN. För att eleverna ska välja att vara i skolan krävs flera saker. För det första måste det vara meningsfullt att vara här. De ska känna att de missar saker vid frånvaro. Indraget CSN är också något som är tydligt för eleverna och att det görs omgående om frånvaron ökar. Det måste alltså finnas en förståelse för systemet både i att man missar viktig kunskap, information etc. vid frånvaro och inte närvarande ingen "lön". Många elever uttrycker att de lika gärna kan arbeta hemifrån eftersom all information finns på Fronter. Det kanske därför inte alltid är bra om all information läggs på Fronter utan att en viss del får man tillgängligt på lektionstid helt enkelt.

Lärare som undervisar på flera program ser att teknikeleverna har en positiv trend och tar allt större ansvar för sina studier. Att vi nu har fjärde året på teknikprogrammet igång, genererar ett "sug" i utbildningen. Man ser tidigt vad teknikutbildningar kan leda till.

Elevernas engagemang för elevrådet har ökat och många Na-elever är valda till elevrådet. Mentorer och lärare på NA-programmet har aktivt uppmuntrat/uppmunat till engagemang, vilket gett resultat. Klassråden genomförs men vi kan bli bättre på att föra protokoll.

Vi arbetar mycket med Fronter och eleverna kan verktyget tack vare att vi får mycket utbildning, dock verkar målverktygen svårarbetade. Det är viktigt att utbildningen fortsätter.

Utvärderingarna ger möjligheter till förändring och förbättring av undervisningen, därför är det viktigt att resultaten av dessa redovisas för undervisande lärare. Det är viktigt med respons!

Individuella programmet

Elevgrupperna är heterogena med olika behov och behöver olika arbetssätt. Många elever lider av psykisk ohälsa och kräver extra trygghet och tydlighet. Arbetslaget behöver arbeta vidare med att skapa en samsyn kring våra elever och tänka på vilka extra anpassningar som kan vara till gagn för eleven. Dessa frågor bör ligga till grund för våra VHT, vilket i sin tur kan leda till ökad trygghet för eleverna att våga ta ansvar. Samtidigt ger detta eleverna redskap att ta initiativ att påverka.

Åtgärder för framtiden (max två punkter)

Yrkesförberedande program

- Stöd och karaktär för VO skall fortlöpa och utvärderas samt utvecklas.
- Fler gruppstärkande aktiviteter för att stärka individen och gruppen.
- På Fordon/transport skall vi fortsätta implemetera det digitala dokumentationsverktyget ASTRA för att tydliggöra lärandeprocessen.
- APL måste förbättras gällande kontakter och trepartssamtal samt uppföljning.
- Fordon/mek skall arbeta vidare med APL-processen ur elevernas perspektiv och vidareutveckla elevernas förmåga att arbeta i digitala hjälpmedel.
- Diskutera trivselreglerna och ömsesidig respekt.
- Påvisa att vi alla har ansvar för en positiv kunskapsutveckling
- Att utveckla och tydliggöra självskattning; "vart är jag, vart ska jag, hur gör jag?".Fortsätta att tydliggöra programmets karaktär och yrkesutgång genom samarbete med SYV , gärna redan på högstadiet.
- Organisera verkstaden på BA med elevansvar.

Högskoleförberedande program

- Mer struktur och protokoll kring klassråd.
- Åtgärder kring frånvaro i åk 3 (Över 20% frånvaro sammanfaller oftast med underkänt betyg.)
- TE ska under året låta eleverna prova att undervisa varandra över årskurserna. En gemensam julavslutning för samtliga teknikelever ska testas Jul 2017.
- Respons vid utvärdering är viktig och bör ges till undervisande lärare

Individuella programmet

- Varje klass ska ha regelbundna klassråd. Målet är att eleverna ska få göra sin röst hörd och få kännedom om hur en demokratisk process fungerar.
- Mentor tar med sig klassens protokoll till VHT där vi tar upp resp klass frågor och därefter återkopplar till eleverna. Vi strävar efter att få representanter till elevråd.
- Arbeta för att stärka elevens eget ansvar. Betona vikten av att ha med sig material till undervisningen och att hålla tider.

Systematiskt kvalitetsarbete

Verksamhet:

- förskola   grundskola   förskoleklass
- fritidshem
- grundsärskola   gymnasieskola   gymnasiesärskola
- kommunal vuxenutbildning   särskild utbildning för vuxna
- utbildning i svenska för invandrare.

Mål enligt centralt årshjul: Elevernas ansvar och inflytande

Enhetens namn: Vuxenutbildningar

Åtgärder och uppnått resultat sedan senaste redovisningen

Målformulering utifrån övergripande mål enligt läroplan

Eleverna ska ges reella möjligheter att utöva inflytande på utbildningen och att ta ansvar för sina studieresultat. En förutsättning för detta är att vuxenutbildningen klargör utbildningens mål, innehåll och arbetsformer, liksom vilka rättigheter och skyldigheter eleverna har. Vägledningsinsatser för elever och presumtiva elever fyller en viktig funktion. Av den anledningen ska enligt skollagen elever i vuxenutbildningens skolformer ha tillgång till personal med sådan kompetens att deras behov av vägledning kan tillgodoses. Det framgår också av skollagen att det för varje elev inom vuxenutbildningen ska finnas en individuell studieplan. Studieplanen kan påverkas av att eleven får eller har fått sina kunskaper och kompetenser validerade. Validering kan förekomma inom vuxenutbildningens samtliga skolformer. (Läroplanen för kommunal vuxenutbildning punkt 1)

Vad/Hur gör vi?

VUX-elever väljer att studera av egen fri vilja, vilket förutsätter närvaro och motivation. Vi informerar om utbildningens mål och kunskapskrav, skolans ansvar och krav på elevens egna motivation. Riktlinjer är framtagna för att poängtera både skolans och elevens ansvar. Studie- och yrkesvägledaren har individuellt samtal med elever och en individuell studieplan upprättas. Yrkesutbildningar är redan utformade enligt kursmål och examensmål vilka eleverna måste följa för att nå målen. Vi förtydligar värdet av utbildning och ansvaret när man jobbar med människor.

Nuläge/Resultat

Närvaron har ökat men är ett ständigt mål att arbeta emot. Upplevelsen är att eleverna har förstått värdet av sin egen utbildning.

Riktlinjerna för vuxenutbildningen se ut enligt följande:

Under de senaste åren har elevernas höga frånvaro och bristande ansvar för sina studier fått en negativ effekt på elevernas studieresultat. Vi har i arbetslaget med anledning av detta utarbetat riktlinjer för vuxenstudier enligt följande:

Riktlinjer för studerande vid vuxenutbildningen

- Studerande skall närvara vid undervisningen för att läraren skall kunna bedöma den studerandes kunskaper fortlöpande.
- Den studerande skall utifrån lärarens bedömning göra kontinuerliga framsteg och utveckling under utbildningen.
- För att påbörja studier i fördjupning eller särskild utgång skall grundläggande kurser vara godkända, vilket innebär att klara alla kurser i termin 1 och 2 innan den studerande kan påbörja termin 3 på VO VUX
- En studerande som underkänts eller oanmält uteblivit vid ordinarie provtillfälle får genomföra max två omprov. Om inte den studerande då är godkänd skall hon/han läsa om kursen då den erbjuds eller genomföra prövning.
- Prövning genomförs i enlighet med ansvarig lärares instruktioner, programmets rutiner som baseras på Skolverkets krav. Vid prövning skall beaktas sådant prövande lärare känner till om eleven sedan tidigare.
- Om studerande ej tar ansvar för sina studier eller av annan orsak inte gör framsteg i utbildningen så som förväntat kan rektor efter information från lärare besluta att den studerande avbryter utbildningen.
- Studie- och yrkesvägledare ansvarar för den individuella studieplanen och guidar den studerande i frågor som är övergripande. I kartläggningen som ligger till grund för den individuella studieplanen bör framgå om den studerande har funktionsnedsättning som bör beaktas i undervisningen.
- Studerande har inte tillgång till elevhälsa i form av skolsköterska, kurator och specialpedagog. Den studerande kan nyttja Fokus som studieverkstad och visst pedagogiskt stöd. Avseende frågor som är knutna till specifik kurs ger ordinarie lärare vägledning.
- Inlästa läroböcker till ett flertal kurser finns att låna på biblioteket även för vuxenstudier.

Riktlinjerna presenteras för eleverna vid terminsstart och lyfts därefter kontinuerligt under terminens gång.

Analys av resultatet

Det är en utmaning att tydliggöra riktlinjerna för vuxenstuderande. Vi tror att tydlighet vid uppstart av terminen och kontinuerlig hänvisning till riktlinjerna kan stötta de studerande att nå goda resultat genom att ta ansvar och visa delaktighet.

Åtgärder för framtiden (max två punkter)

Genomgång och uppföljning av riktlinjerna
Tillsättning av speciallärare med fokus att hjälpa och stötta de studerande att ta ansvar och få inflytande över utbildningen.

Skickas in till administrativ handläggare Johanna Petersson på barn- och utbildningskontoret i Ljungby.

Systematiskt kvalitetsarbete

Verksamhet:

- förskola   grundskola   förskoleklass
fritidshem
- grundsärskola   gymnasieskola   gymnasiesärskola
- kommunal vuxenutbildning   särskild utbildning för vuxna
- utbildning i svenska för invandrare.

Mål enligt centralt årshjul: Elevernas ansvar och inflytande

Enhetens namn: Sunnerbogymnasiet

****Åtgärder och uppnått resultat sedan senaste redovisningen****

Kontakter är tagna med daglig verksamhet för samarbete.

Målformulering utifrån övergripande mål enligt läroplan

Få en tilltro till sin egna förmåga att själv och tillsammans med andra ta initiativ, ta ansvar och påverka sina villkor.

Vad/Hur gör vi?

Vi arbetar aktivt för att eleverna ska göra egna val i olika situationer med hjälp av AKK.
Vi arbetar för att eleverna ska förstå, att de har möjlighet att göra egna val.

Nuläge/Resultat

Den elevgrupp vi har idag har svårigheter att göra egna val och därför försöker vi bygga upp det fria valet med hjälp av AKK i så många situationer som möjligt.
Förhoppningen är att eleverna ska kunna göra sina egna val utan påverkan av andra.

Analys av resultatet

Att göra egna val är ingen självklarhet för elevgruppen.
Man kan ha brister i kommunikationen.
Dåligt självförtroende.
Ingen vana att få välja själv

Åtgärder för framtiden (max två punkter)

.

Systematiskt kvalitetsarbete

Verksamhet:

- förskola   grundskola   förskoleklass
- fritidshem
- grundsärskola   gymnasieskola   gymnasiesärskola
- kommunal vuxenutbildning   särskild utbildning för vuxna

X utbildning i svenska för invandrare.

Mål enligt centralt årshjul: Elevers ansvar och inflytande

Enhetens namn: SFI

Åtgärder och uppnått resultat sedan senaste redovisningen

- Planeringsdokument – ger översikt med mål. En pärm har gjorts för respektive väg/kurs 1-2, med innehåll kring kunskapskrav och litteratur med aktuella kapitel. Pärm till kurs 3 saknas.
  - Loggbok – synliggöra inflytande/reflektion och ansvar. Används mest på kurs 2-3, går att utveckla på kurs 1
  - Konkretisera målen, skriftligt samt muntligt i grupp. Svårt genomföra när eleven inte kan språket/läsa på väg 1, görs i huvudsak på väg 2-3, visas konkret med andra enklare ord.
- Enskilt stöd. Ges på alla nivåer

Målformulering utifrån övergripande mål enligt läroplan

”Vuxenutbildningens mål är att varje elev tar ansvar för sitt lärande och sina studieresultat och kan bedöma sina studieresultat och utvecklingsbehov i förhållande till kraven för utbildningen.”(Lp Vux kap.2.3)

Vad/Hur gör vi?

- Vi skapar kontinuitet, genom att vi har stabila klasser utan byten av elever och lärare.
- Variera vår undervisning ex. använder andra miljöer för inläring
- Vi sambedömer NP.
- Bryter ner målen.

Nuläge/Resultat

- Trygga elever
- Motiverande elever
- Elever använder varandra i sitt lärande
- Resurser har periodvis saknats i form av lärare och lokaler
- Kvalitetssäkring
- Likvärdiga betyg
- Yrkesrollen förstärks.
- Eleven kan lättare medvetandegöras för att förstå kunskapsmålen och kan lättare bedöma sina studie- och utvecklingsresultat.

Analys av resultatet

- Bättre resultatet/betyg.
- Läraren har möjlighet att uppfatta elevens kunskapsnivå.
- Trygghet skapar ett positivt klassrumsklimat vilket underlättar inläring.
- Kontinuiteten har större förutsättning för en tryggare inläring.
- Resurs och lärarbrist har orsakat brist i kontinuitet.
- Olikheter kring lärarens undervisning.
- Kollegialt lärande.
- Ge konkreta vardagsnära exempel vid förklaringar.
- Tydlighet om momenten kopplat mot målen under lektionen.
- Varför måste man lära sig det aktuella momentet/temat? Återkoppla till elevens verklighet.

Åtgärder för framtiden (max två punkter)

- Organisation: långsiktig planering för verksamheten samt genomföra konsekvensanalys.
- Tid för sambedömning, som synliggörs i uppdraget.
- Kursplanering: gemensam grovplanering för respektive kurs.